

СТАНОВИЩЕ

от

Член-кор. на БАН проф. д.а.н. арх. АТАНАС КОВАЧЕВ

**Ръководител катедра „Архитектура и урбанистика“,
Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“, Варна**

**Ръководител отдел „Инфраструктурни проекти“
Лесотехнически университет (ЛТУ), София,**

ОТНОСНО:

Дисертационен труд за получаване на образователна и научна степен “Доктор” по професионално направление 5.7. Архитектура, строителство и геодезия, научна специалност (докторска програма) „Архитектура на сградите, съоръжения, конструкции и детайли ” с автор - докторант ГЮЛХИЗ ДУЙГУН, катедра „Архитектура и урбанистика”, Архитектурен факултет, ВСУ „Черноризец Храбър“, Варна.

Предложеното Становище е разработено в качеството ми на член на Научното жури за защита на дисертационния труд на Гюлхиз Дуйгун, назначено със Заповед N 794 от 01.08.2019 г. на Ректора на ВСУ „Черноризец Храбър“, Варна.

Дисертационният труд е на тема: „Съвременната архитектура на селските райони в Турция: между традициите и глобализацията“.

В Увода е изложена общата концепция на изследването. Посочени са: Актуалността на проблематиката; Обектът и предметът на изследването; Целта и задачите на изследването; Обхватът на изследването; Методите на изследване.

Актуалността на изследването се основава на необходимостта от разглеждане и изясняване на статуса на архитектурното проектиране и практиките в 21- век в новото селско стопанство в Турция.

Дефиниране на проблема: в дисертационния труд архитектурата на съществуващата среда е разглеждана в два основни контекста: градски и селски райони.

В този процес градовете се възприемат като центрове за развитие, докато в селските райони се развиват основно дейности, основаващи се на селското стопанство в близка връзка с природата.

Констатира се, че разликата между града и провинцията става все по неясна. Прави се извод, че хората, претоварени от хаотичното състояние на градовете по настоящем са склонни да формират свои собствени селски пространства в градовете.

Целта на дисертацията е да разкрие пространствената роля на глобализацията върху селските райони, както и различията и парадоксите в съвременната ситуация в Турция.

Идеята е да се създаде подход на проектиране, подкрепящ формирането на местоположението на новите селски райони чрез изследване на чувството за принадлежност и памет.

Обект на изследване са селските райони в Турция.

Предмет на изследване са взаимоотношенията свързани с мястото и трансформациите в селските и градските райони, разглеждатки тяхното развитие между традициите и глобализацията.

Методика на изследване.

За да се постигне целта - дисертационният труд разглежда новата архитектура проектирана в новите селски райони на Турция.

Използван е **методът на анализ на ситуацията**, както и **изследователски метод**, за да се изясни въпросът с изграждането на новите селски райони в Турция.

Методология на изследването.

Като област на изследване Турция е избрана поради специфичността си.

Този факт е защитен и от използваната литература. Всеки регион има различна географска, социална, естетична, културна и икономическа структура.

Първа глава: ПРОСТРАНСТВЕНИ ТРАНСФОРМАЦИИ: ОТ УБЕЖИЩЕ КЪМ СГРАДА И СИТУИРАНЕТО ѝ В ПРОСТРАНСТВОТО разглежда следните въпроси:

- Връзка между сградата и пространството;
- Пространствено съдържание и контекст в архитектурата в селските и градските райони;
- Пространствена трансформация в селските и градските райони през новата епоха.

В главата се разглежда глобализацията развиваща се в 21- век в селските и градските райони, както и пространствата и местата, където се извършва динамиката на сградата и пространството.

Втора глава: ЕСТЕСТВЕНА СРЕДА И АРХИТЕКТУРА В ТУРЦИЯ разглежда въпросите:

- Процес на модернизация на селските и градските райони;
- Опит за създаване на съвременен селски район;
- Естествена среда в Турция:
  - Живот и култура в селските райони;
  - Местно разнообразие в селските райони.

Турция е разгледана като страна на различни цивилизации силно засегната както от източните, така и от западните стилове на архитектурата. Наследството от голямото културно и етническо разнообразие е все още очевидно. Заедно с това се наблюдават местни културни различия получени в резултат на географски и климатични промени.

Трета глава: КРИТИЧЕН АНАЛИЗ НА НОВАТА АРХИТЕКТУРА НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ В ТУРЦИЯ разглежда въпросите:

- Смесена концепция:
  - Долината на река Алакир и предложение за „Еко язовир“;
- Исторически контекст:
  - с. Тевфикие – регион Троада
- Проектиран контекст: Село от градски тип;
- Концепция проект:
  - Аласехир – Ала Сити Резиданс

В главата се изследва основно архитектурното проектиране от началото на 21- век.

В **Заключението** е обобщено постигнатото в дисертационния труд и са представени основните изводи от разработката.

Дисертационният труд прави следните **научно - теоретични и научно - приложни приноси**:

1. Изяснена е значимостта и устойчивостта „на древното знание“ в съвременния свят в контекста на архитектурното проектиране;
2. Разкрити са ефектите от взаимовръзките между: природа - място - контекст - значение за архитектурното проектиране;
3. Изследван е начинът по който взаимодействието между: природа - място - контекст - значение, които се влияят от широко разпространената глобализация на 21 – век;
4. Идентифицирани са отношенията между глобалното и местното и техните отражения върху архитектурата;
5. Разкрити са нагласите, при които градските отношения и подходите за градско планиране потискат селските райони.
6. Изследвани са примери на нови формирвания на селската архитектура в Турция и др.

Преценка на публикациите по дисертационния труд.

Публикациите на автора включват 3 материала.

Те са самостоятелни и са свързани пряко с темата на дисертационния труд, отразявайки съществени части от изследването.

Препоръки.

1. Препоръчвам дисертационният труд да бъде издаден като **самостоятелна монография**.

2. Към докторанта имам препоръка да увеличи публикационната си дейност, като разработи и публикува **научни студии и статии в чужбина**, което ще даде възможност за цитиране на неговите изследвания, постановки, изводи и предложения.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Квалификацията на ГЮЛХИЗ ДУЙГУН и досегашната и работа ми позволяват да направя извода, че е разработена качествена и полезна за теорията и практиката дисертация. Авторът показва с този труд, че може да анализира, обобщава и синтезира проблемите, формулирайки предложения и изводи за теорията и практиката в разглежданата област. Смятам, че представеният дисертационен труд е във вида и обема, изискван от чл. 27, ал. 2 от Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България (ППЗРАСРБ) и чл. 47, ал. 2 от Наредба № 12 за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ на ВСУ „Черноризец Храбър“.

Дисертационният труд отразява резултатите от изследванията на докторанта, съгласно чл. 25, т. 2 от ППЗРАСРБ и показва, че Гюлхиз Дуйгун притежава задълбочени теоретични знания в съответната научна област и способности за самостоятелни научни изследвания в съответствие с чл. 27, ал. 1 от ППЗРАСРБ и чл. 47, ал. 1 от Наредба № 12 на ВСУ „Черноризец Храбър“.

Всичко гореизложено ми дава основание да приема дисертационния труд на Гюлхиз Дуйгун за завършен, съгласно изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България (ДВ, бр. 38 от 21.05.2010 г., с последвали изменения и допълнения), Правилника към него и нормативните документи на ВСУ „Черноризец Храбър“, Варна в тази област.

В качеството си на член на Научното жури давам своя положителен вот „ЗА“ присъждане на образователна и научна степен „ДОКТОР“ на ГЮЛХИЗ ДУЙГУН.

.....
Чл.-кор. на БАН, проф. д.а.н. арх. **АТАНАС КОВАЧЕВ**

София-Варна, 04.10.2019 г.